

Número 171
maig-agost
2013

el butlletí

AMICS DE L'ART ROMÀNIC DEL BAGES

AMICS
DE L'ART
ROMÀNIC
DEL BAGES

el butlletí

Edició

AMICS DE L'ART ROMÀNIC
DEL BAGES

Carrer Sabateria, 3 i 5 (Els Carlins)
08241 Manresa

Apartat de correus núm. 9

Correu-e: aarb@aarb.cat

Web: <http://www.aarb.cat/>

Coordinació

Joan Badia

Disseny i composició

Anna Martí

Imatge de portada

Sant Martí de Mura, Mas de Sant Joan,
Sant Julià de Coaner i Santa Maria de
l'Estany.

Consell Assessor

Joan Badia

Gene Costa

Francesc Gasol

Francesc Junyent

Correcció

Maria Alba Badia Guitart

Impressió

Sarrió

Dipòsit legal

B-3551984

Tiratge

300 exemplars

Ajuntament de Manresa

EDITORIAL

Un cop acabat l'estiu de 2013, tornem a començar un nou curs amb l'il·lusió de seguir treballant per difondre l'art romànic, però també, la història i la cultura del nostre entorn. El viatge d'estiu d'enguany s'ha fet a Astúries, bressol d'un preromànic únic i admirable. Ha estat un viatge on s'ha combinat la cultura i el lleure, l'art amb el paisatge, les visites guiades intenses i el simple fet de passejar. Ja portem un temps fent aquest tipus de viatges amb pocs dies. Les circumstàncies ens fan veure que, ara per ara, és millor fer-ho d'aquesta manera, més encara, quan ens adonem que tothom va gaudir molt d'aquesta sortida a Astúries.

S'acosta també el nostre tradicional Curs de Cultura Medieval, que enguany el dediquem a la Barcelona medieval. Els tres conferencians que escoltarem al Centre Cultural del Casino de Manresa, i la sortida a la ciutat comtal prometen. També tenim ben propera una nova edició de Música i Romànic; una activitat que acosta a moltes persones no sòcies a la nostra entitat. Cal no oblidar les Tardes als Carlins, una activitat que ens permet tractar temes diversos dins de la cultura en general, però que també, crea un ambient proper i familiar entre tots el assistents. Proposarem nous temes que, de ben segur, seran prou atractius. Naturalment, continuarem fent sortides per conèixer un xic més el país. En totes aquestes activitats, i d'altres que hem anat fent,- i desitgem seguir fent, hem comprovat la participació de persones no vinculades a l'entitat,...a tots plegats benvinguts!, animeu-vos a dur les vostres amistats; farem que se sentin com a casa!

Aquest pròxim any 2014, es realitzarà l'assemblea de socis dels Amics de l'Art Romànic del Bages. Poden canviar les funcions de les persones però no l'esperit. Al cap i a la fi, els relleus en els càrrecs són llei de vida, però sense deixar d'estar junts per poder continuar desenvolupant la mateixa tasca que fins ara. Només amb el vostre suport serà possible per seguir gaudint com ho estem fent fins ara.

Gràcies a tots!

Aquest escrit no té la finalitat de ser una crònica d'activitats, sinó de fer una mica de memòria dels trets històrics i artístics dels llocs on vam gaudir de bona música.

SANT MARTÍ DE MURA

El terme de Mura és esmentat a partir dels anys 954 i 958, juntament amb les mencions de “Vall de Nespola”, o bé “Valle Nespole”. El Castell de Mura va ser posseït per molts llinatges. Avui dia en queden escasses restes.

De la primitiva església romànica de Sant Martí resta un parament al mur nord. Anteriorment, aquest edifici era d'una sola nau, amb les cobertes modificades i, més tard, es va ampliar a tres naus. La nau més antiga és del segle XI; la principal és del XII; i la tercera es va afegir a finals del segle XVII. La nau principal té un valuós portal romànic amb arquivoltes sostingudes per columnes i capitells historiats. En el seu timpà hi ha una escena en relleu que representa l'Adoració dels Mags.

ELS QUATRE INDRETS

VISITATS AMB MOTIU DE LA “MÚSICA I ROMÀNIC” D'AQUEST ANY 2013: SANT MARTÍ DE MURA, MAS DE SANT JOAN A SANT JOAN DE VILATORRADA, SANT JULIÀ DE COANER I EL MONESTIR DE SANTA MARIA DE L'ESTANY.

Francesc Gasol Pujol

L'absis mostra un interessant treball arquitectònic tant en l'interior com en les grans arcuacions exteriors acabades amb capitells a manera de mènsules i amb mitges columnes adossades a l'obra. Aquest absis sustenta (és una obra posterior, del XVII) un comunidor, així com la façana, que sustenta un petit campanar, també del XVII.

MAS DE SANT JOAN

A l'interior del nucli urbà de Sant Joan de Vilatorrada, a la zona més enlairada, trobem l'anomenat Mas de Sant Joan. És una església documentada des de l'any 1020. Es tracta d'una construcció força peculiar, amb les seves dues

naus paral·leles, una de les quals conserva una volta apuntada i l'altra una volta de canó. Ambdues estan comunicades per una gran arcada que serveix per unificar l'espai interior. Ens trobem, per tant, davant d'unes fases constructives que tenen el seu inici a l'època pre-romànica, fins a acabar en ampliacions del segle XV.

Aquest lloc és un bon testimoni de l'origen de la població de Sant Joan de Vilatorrada. Conserva les característiques d'una masia tradicional dels segles XVII i XVIII, amb façana orientada a migdia per aprofitar el sol. Avui dia, és un important centre cultural per la població de Sant Joan de Vilatorrada.

SANT JULIÀ DE COANER

Coaner pertany al municipi de Sant Mateu de Bages. Aquest indret es troba a la vall formada per la riera de Coaner. L'església de Sant Julià

se situa en un paratge rocós, just al costat de la torre cilíndrica i la vella masia de Can Serra.

El temple és un magnífic exemplar d'arquitectura romànica llombarda, amb els seus arquets i les seves lesenes, de tres naus i tres absis, consagrada el 1024 pel bisbe Ermengol d'Urgell, i reformada al segle XVI. És destacable el campanar de torre de dos pisos situada directament damunt la volta de l'església. Als anys seixanta del segle passat es va restaurar. Més recentment, una nova restauració va comportar força polèmica a causa de la gran estructura de ciment que es va fer al peu de la torre, evitant d'aquesta manera, el més que probable ensorrament degut a un procés avançat d'erosió del turó que la sustenta i que anava desfalcant la base de l'edifici medieval.

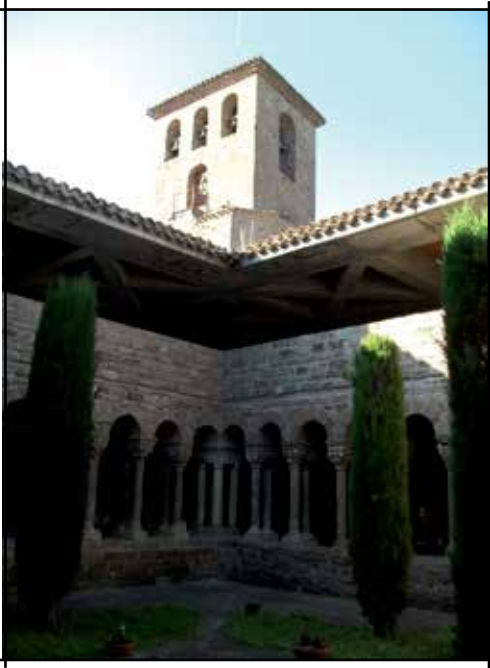
Molt a prop (és un passeig) trobem l'església-santuari de la Mare de Déu de Coaner. La imatge romànica, del XIII, ara no es troba aquí, sinó a Valls de Torruella, per raons de seguretat. S'hi troba un esplèndid retaule de talla barroca del 1716.

MONESTIR DE SANTA MARIA DE L'ESTANY

La referència històrica més antiga que tenim de l'Estany és de l'any 990, amb el mot "Stanio" o "Stagno", moment en el que s'esmenta l'existència d'una església la qual entrà a formar part del bisbat de Vic. Del mateix segle X, se sap també, de la formació d'un estany quan les pluges eren abundants, i d'aquí prové el nom actual de d'aquesta població. Malgrat que aquest fet afavoria l'agricultura i la caça i, per tant, beneficiava temporalment l'economia del lloc, l'estany fou dessecat, a causa dels problemes de paludisme que provocava, per ordre de l'abat de Cardona al segle XVI.

L'any 1080, el bisbe Sunifred de Lluçà va fer possible l'arribada d'una comunitat de canonges agustinians, procedents de la canònica de

Vic, a l'Estany. Això va permetre una època de gran esplendor per aquest monestir. La seva influència va estendre's per Osona i Bages. Tot plegat va facilitar que el 1133 fos realitzat el nou conjunt arquitectònic que ens ha arribat, amb alguns canvis, fins als nostres dies. El claustre és una mica més tardà, doncs té una galeria que correspon al segle XIII. Fins i tot, al 1264, obtingué el títol d'abadia, però aquest fet no va tenir gaire continuïtat a causa de l'oposició que li arribava des de Vic.

A mitjans del segle XIV, li arriba al monestir una etapa de decadència. Ja som a la baixa edat mitjana i, per tant, la vida urbana es va imposant cada cop més. Moltes comunitats religioses s'estableixen en ciutats com Manresa o Vic, entre d'altres. La comunitat de l'Estany comença a vendre els seus béns, i els seus membres es van dispersant. Temps més tard, al segle XV, un terratrèmol causà greus danys al conjunt del monestir que li va caldre una reconstrucció.

Arribats al segle XVIII (1775), Santa Maria de l'Estany es limita a ser parròquia

Les modernes restauracions del monestir s'intensifiquen a finals del segle XIX, tenint, amb l'arribada de la II^a República (1931), una represa que durà uns quants anys més. De manera encara més recent, entre els anys 1966 i 1970 foren refetes de nou, les dues absidioles de l'església

Si fem una breu descripció arquitectònica i artística ens adonem de la més que notable categoria de tot el conjunt del monestir. Començant per l'església, cal dir que té planta de creu llatina, d'una sola nau i coronada amb una volta de canó. En el creuer s'hi alça una cúpula que serveix per aguantar el campanar. A la capçalera hi trobem l'absis central, amb una escultura de la Mare de Déu de l'Estany en actitud d'alletament, i les dues absidioles anteriorment esmentades, a cada costat de l'absis. Des de la capçalera estant, a mà esquerra i a l'alçada del transepte, s'hi troba l'antiga sala capitular o de Sant Nicolau, també coneguda com "capella fonda".

El seu claustre destaca pel seu recolliment i unitat d'estil, malgrat estar fet en diferents etapes. L'ala nord és la més primitiva de les quatre. És del mitjans segle XII. Els seus capitells són una narració de la vida de Crist, des del Naixement fins el Calvari. Hi destaquen els capitells de la Fugida d'Egipte, el Sant Sopar i l'entrada de Jesús a Jerusalem. Les ales est i oest són de la segona meitat del XII. A l'est hi trobem una iconografia molt rica on s'hi combinen escenes religioses (Anunciació de Maria), amb escenes profanes. Al costat oest, la temàtica dels capitells es limita a bestiar i a decoració floral i geomètrica. La més moderna de totes les ales del claustre, és la sud, de finals del XIII o inicis del XIV. La seva temàtica és molt semblant a la de l'ala est. En aquest claustre hi ha quatre sarcòfags, tres d'ells corresponen a abats, i el quart, a la família dels Peguera.

Un cop tornats del nostre darrer viatge d'estiu, no fa mai nosa fer una breu síntesi del preromànic asturià.

Durant la invasió musulmana, iniciada el 711, els regnes cristians es van refugiar al nord de la Península Ibèrica, on van crear el regne d'Astúries, amb capital a Oviedo. Els seus monarques van voler ser els continuadors de la desapareguda cultura cristiana i visigòtica de la ciutat de Toledo.

Aquest fet explica, que el que coneixem com art preromànic, tingui molt d'art visigòtic.

En l'art preromànic asturià desapareix l'ús de l'arc de ferradura, propi de l'art visigòtic, i es recupera en canvi l'arc de mig punt, característic de l'època romana, i per tant, també la volta de canó amb arcs faixons com a sistema de coberta preferent. Aquesta solució arquitectònica va tenir una gran repercussió en la història de l'arquitectura romànica.

San Julián de los Prados

L'any 830, el rei Alfons II fa edificar, a menys d'un quilòmetre de la cort d'Oviedo, un conjunt format per diverses dependències palatines amb la seva església. Cap a finals d'aquest mateix segle IXé, el rei Alfons III fa donació d'aquest temple a l'església d'Oviedo. Coneguda com Santullano (Sanct Iulianus, és a dir, San Julián) està dedicada als sants esposos Julià i Basílica. És un dels temples cristians més antics del món.

Al segle XII s'hi realitza la primera restauració de millora de l'església en la que se suprimeix el paviment original. Al segle XVIII s'hi fan

noves intervencions per tal d'embellir-la segons els gustos de l'època. Finalment, a principis del XX, una profunda restauració permetrà descobrir de nou, l'autèntic rostre preromànic de l'església, que ens deixa veure les seves pintures murals interiors. A principis de la dècada dels vuitanta es restaura les pintures.

L'església de San Julián de los Prados va ser edificada als afores d'Oviedo, tot i que actualment, el creixement urbà l'ha

integrat dins la ciutat, però sense ofegar-la, doncs al seu voltant hi ha un petit parc. Des de fora ja ens deixa entreveure la seva planta basilical; una planta basilical molt semblant a les antigues esglésies paleocristianes, amb tres naus separades per arcs de mig punt sobre pilars, transsepte i capçalera tripartita amb capelles rectangulars voltades. El sostre és de fusta i en el pòrtic d'accés a l'església s'hi conserven nou bigues amb gravats geomètrics. El més destacable d'aquest edifici són les seves pintures. Aquestes pintures constitueixen la mostra més representativa i més ben conservada de tota l'Alta Edat Mitja hispana. Els seus murs i voltes estan recoberts amb motius geomètrics, vegetals i arquitectònics que fan que aquesta església sigui única a l'Europa occidental.

Santa Maria del Naranco

Si en l'església anterior hem esmentat el paper decisiu del rei Alfons II, ara hem de fer-ho d'un altre rei: Ramir I, el seu successor, l'any 842. A principis del segle VIII, al nord de la península, s'hi produeixen una sèrie de victòries contra els musulmans que enforteixen aquell inicial nucli de resistència. És el naixement del regne asturià. Un d'aquells monarques, l'esmentat Ramir I, fa edificar una zona residencial en un vessant del mont Naranco, vora Oviedo. El rei Ramir ha d'enfrontar-se a diversos enemics; els normands pel nord, els musulmans pel sud, a més d'algunes revoltes internes.

L'ART PREROMÀNIC A ASTÚRIES ...O TAMBÉ, L'ART ASTURIÀ

Francesc Gasol Pujol

Sota el seu regnat, l'expressió artística va rebre un important desenvolupament amb una nova estètica, especialment en l'arquitectura. Aquesta novetat es veu molt al mont Naranco amb Santa Maria del Naranco i San Miguel de Lillo.

Santa Maria del Naranco formava part d'un conjunt palatí fet edificar per Ramiro I, a imatge i semblança de Carlemany a Aquisgrà amb la Capella Palatina, centre polític i religiós, -és a dir, teocràtic-, de l'Imperi Carolingi. Es feia servir de sala d'audiències, i també com a palau de justícia, i es trobava al costat de la resta d'edificis del rei i del personal de la cort, avui dia no conservats.

Aquesta aula règia és de planta rectangular de vint metres de llarg i sis d'ample. Té dues plantes: la noble, situada al pis superior, és una gran sala rectangular amb miradors oberts als extrems. En el mirador est s'hi troba una rèplica de l'altar de consagració de l'església palatina de San Miguel de Lillo.

Actualment el Palau és la seu de la Parròquia de Santa Maria del Naranco, un barri d'Ovi-
edo.

San Miguel de Lillo

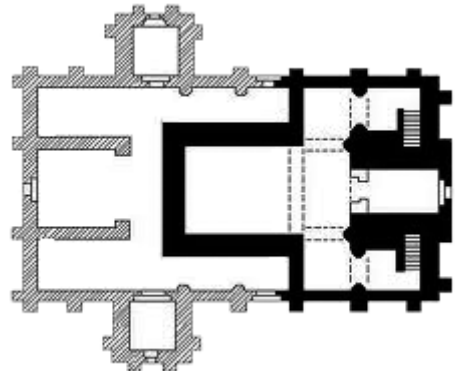
Ramiro I, a causa de la seva fe, així com també de l'estructura teocràtica de la manera de governar

d'aquells
t e m p s ,
considera-
va oportú
que la seva
residència
reial havia
de tenir la
seva cape-
lla. Aquest

és el motiu que mana reconstruir un temple paleocristià en mal estat dedicat a San Miguel, a pocs metres del palau del Naranco, en l'indret anomenat Linio. Per cert; cal dir que el nom de "Naranco" ve d'aquells segles VIII i IX, quan aquest mont tenia un xic menys de vegetació i deixava entreveure més la seva massa rocallosa. Aquesta prenia una tonalitat ataronjada quan hi tocava el sol a primeres hores del matí i a últimes de la tarda.

El temple actual és només la tercera part de la construcció original. Durant l'Edat Mitjana, una esllavissada causada per un petit torrent que podem veure encara avui dia, va provocar l'ensorrament de la capçalera i una part de les naus. Era un església de planta basilical de tres cossos amb la novetat de ser un edifici totalment voltat i amb naus separades a base d'arcs sobre columnes en lloc de pilars. Són molt interessants els relleus escultòrics dels costats de la porta, i també les restes de pintures murals.

Santa Cristina de Lena

Aquest temple el trobem, a diferència dels tres anteriors, lluny d'Oviedo, en el terme (o conejo) de Pola de Lena, en un entorn rural, dalt d'un turó i envoltat d'un bell paisatge.

Santa Cristina de Lena planteja moltes incògnites. La primera és la seva datació, no sabem l'any exacte de la seva construcció. S'esmenta per primer cop, ni més ni menys, al segle XVII. Una altra incògnita és la seva advocació, Santa Cristina, amb poca devoció a Astúries. Tampoc se sap del cert qui va impulsar la seva edificació, però probablement fou Ordoño I, fill de Ramiro I, qui ordenà la seva realització. Tampoc se sap del cert si va ser una capella reial, o bé, l'oratori d'una comunitat d'un hipotètic monestir.

A finals del segle XIX, la coberta de fusta va ser retirada per posar-hi una volta de canó. La seva planta és totalment original, sense modificacions. És completament simètrica, amb la seva nau única amb una estança a cada costat, nàrtex a l'entrada amb una prolongació a l'interior del temple, escales d'accés al presbiteri, escala d'accés a la tribuna, finalment, absis.

La capçalera té una estructura força complexa. S'aixeca un metre per damunt del paviment. Una iconostàsi formada per tres arcs que reposen sobre columnes d'ordre corinti i de fust

monolític, separa el presbiteri de la nau. Podriem dir que té una estructura bizantinant en la que es marca molt clarament l'espai dels fidels i l'espai de Déu. Hi ha la hipòtesi que aquesta estructura arquejada servia per posar-hi una cortina per acentuar aquesta esmentada separació.

*Podeu consultar tots els butlletins
a la nostra pàgina web
www.aarb.cat*

NECROLÒGICA

Lamentem en data 12 de Juliol de 2013, la mort a l'edat de 83 anys del nostre soci Pasqual Piñot i Busquet, persona que durant molts anys va col·laborar en la direcció dels cants de la Missa del Gall, activitat que anualment organitzava la nostra entitat dels AARB en una església romànica del Bages.

Acompanyem la família i les amistats en aquests moments de dolor.

Parlem amb ...

Jaume Soldevila i Ribera

Per Maria Costa

Jaume Soldevila i Ribera va ser el primer President dels Amics de l'Art Romànic del Bages l'any 1980. Aquest manresà de 72 anys és un apassionat de l'art. Des de molt jove, Soldevila s'ha mostrat com un artista polifacètic i modern que ha realitzat nombroses escultures urbanes, ha dissenyat monuments, ha pintat aquarel·les... Tot i que des de molt jove ja expressava les seves inquietuds a través de l'art no va ser fins l'any 1987 quan va obtenir el títol universitari d'arquitecte tècnic. Alguns dels monuments que ha dissenyat son 'A la sardana' de 1963, 'La Llum' de 1982, entre altres. Soldevila, també va ser tinent d'alcalde i regidor d'obres públiques de l'Ajuntament de Manresa entre els anys 1987 i 1991 i des del 1979 ha estat l'arquitecte tècnic de les restauracions que s'han dut a terme a la Basílica de la Seu de Manresa.

Com va viure els inicis de l'entitat dels Amics de l'Art Romànic del Bages?

Potser per la meua professió d'aparellador, sempre m'ha agradat molt l'arqueologia, l'art medieval i la història de les grans civilitzacions

egípcia, grega i romana. És una manera de conèixer els nostres orígens com a civilització. El romànic era una d'aquestes arquitectures que m'apassionaven i aquí al Bages no hi havia cap entitat ni associació que s'hi dediqués, encara que el Francesc Junyent i l'Àlex Mazcuñan estaven treballant en els volums de "La Catalunya Romànica". Llavors, juntament amb el Jaume Pons i el Francesc Villegas xerràvem a la farmàcia quan acabàvem de treballar. I va ser allà on vam decidir crear una associació, primer com una delegació manresana de l'associació dels Amics de l'Art Romànic de Barcelona, que després ja s'independitzaria i es crearia un entitat pròpia. En aquell moment, com a delegació necessitàvem un president, i entre els fundadors vam decidir que fos jo el primer president de l'entitat.

Amb els Amics de l'Art Romànic va continuar un recorregut que l'havia portat a col·laborar amb les principals entitats de la comarca. Quin paper ha desenvolupat en aquestes entitats?

És veritat que per la meua feina ja havia tingut contacte amb altres entitats de la ciutat perquè hi formava part en les juntes i col·laborava fent cartells, fulletons, logotips, dossiers... A l'Agrupació Cultural del Bages, al Club Atlètic, al Cercle Artístic (1976-1978), Caixa Manresa (Obra Social 1976-1979) però amb els Amics de l'Art Romànic em vaig estrenar com a President d'una entitat. Després, vaig passar a presidir els Amics de la Seu (1983 - 1988).

Logotip dels 25 anys de l'entitat dels Amics de l'Art Romànic del Bages i logotip actual dissenyats per Jaume Soldevila.

Escultura creada per Jaume Soldevila

Quin creu que és el paper de la cultura a Manresa i al nostre país, en general?

Em provoca una mica de llàstima, però la cultura sempre ha sigut pobra i els recursos que s'hi destinen són pocs pel que hauria de ser un país com Catalunya. Aleshores, sort n'hi ha hagut de la gent altruista que dedica el seu temps d'oci a fer que les entitats funcionin i d'aquesta manera ocupen l'espai on l'administració no arriba. Gràcies això, Catalunya té un bon ventall de persones que han fet que la cultura no s'apagui sinó, tot el contrari, ara a Catalunya la cultura està revifant i amb molta força. El principal problema a Manresa és que sempre hi ha hagut una dualitat d'entitats (dues entitats d'esbarts, varies de sardanistes, de cors, de bàsquet...) i això ha provocat, a vegades, una rivalitat entre elles. No obstant, aquesta rivalitat no sempre ha estat negativa ja que també ha servit per suavitzar les possibles discrepàncies en el si d'una entitat. Era també, una forma de demostrar la vitalitat de la cultura a la ciutat. Si ens poséssim a comptar la quantitat d'entitats que hi arriba haver es normal que l'administració no pugui ajudar i subvencionar a totes, i menys en el moment econòmic que estem vivint. L'administració ha d'encaminar i recolzar totes les coses bones que suposin un benefici per la ciutat. Però, la cultura l'hem de fer entre tots.

Monument al tennis

**Quina creu que és la diferència entre l'entitat dels Amics de l'Art Romànic que vos-
tè va presidir i l'actual?**

Els inicis de l'entitat dels Amics de l'Art Romànic era la primera trobada d'un col·lectiu que els agradava el romànic i l'art medieval, en general, a la ciutat de Manresa. Abans de la fundació de l'entitat, tota aquesta gent no tenia un lloc on discutir i parlar de romànic... Va ser amb la creació dels Amics de l'Art Romànic quan la gent va trobar un espai per poder compartir la seva afició per aquest art. La diferència entre aquests inicis de l'entitat i l'actualitat és que el món ha canviat. Internet i les noves formes de comunicació han provocat que la gent 'twwitgegi' en lloc de mantenir converses, parlar o anar a conferències. La joventut actual està més preparada del que ho estàvem nosaltres quan vam iniciar l'entitat ja que el nostre punt de partida era l'afició més que no pas els estudis que poguéssim tenir respecte l'art romànic i medieval. Però als joves d'ara els costa més comunicar i compartir els seus coneixements. Han deixat de banda la cultura i s'han involucrat més amb l'esport. Aquesta elecció també és fruit, és clar, de la influència de la publicitat i la televisió. Les noves tecnologies són fabuloses i ens ha ofert un nou ventall de possibilitats però se n'ha de fer un bon ús i no abusar-ne. La joventut actual té massa oferta a través d'internet, dels telèfons mòbils, i de la televisió...i ha deixat més de banda la cultura.

Creu que l'entitat dels Amics de l'Art Romànic del Bages té futur?

D'entitats que es cuidin d'aquest àmbit de la cultura, l'art medieval, l'art gòtic, etc. no n'hi ha. Si hi ha editorials i historiadors que s'hi dediquen, ha d'existir un cert volum de gent que pugui absorbir aquest material. L'entitat dels Amics de l'Art Romànic crec que ha de continuar però obrint-se a nous escenaris, com ja està fent, potser cap a l'edat mitjana, al gòtic i al barroc. Li auguro una llarga vida al romànic.

Aquarel·la de Jaume Soldevila

Juntament amb l'arquitecte Francesc Xavier Asarta vostè ha estat l'arquitecte tècnic de les restauracions que s'han dut a terme a la Basílica de la Seu de Manresa.

Quina és la situació actual d'aquestes restauracions? Hi ha més restauracions previstes?

Sempre m'he estimat molt la Seu. De petit ja hi anava quan s'hi feien excavacions, a mitjans dels anys 80 vaig ser president de l'entitat dels Amics de la Seu i sempre vaig mantenir molt bona relació amb el sagristà de la Seu, Josep Pérez. L'any 1989 va sortir un projecte per restaurar el claustre i el sota claustre de la Basílica. Va ser l'arquitecte Francesc Xavier Asarta qui em va demanar si em volia unir al projecte com a arquitecte tècnic i, evidentment, no m'hi vaig poder negar. Als inicis, vaig treballar colze a colze amb l'aparellador que tenia Asarta fins que es va jubilar. A partir de llavors, hem treballat junts en totes les restauracions que s'han anat fent a la Seu. Jo en aquells moments era tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Manresa i, tot i que el projecte havia sortit anteriorment, es va haver d'aprovar en ple la meua col·laboració en les obres de restauració. Ara ja no estem treballant a la Seu perquè s'han acabat els convenis. Estem a l'espera que es firmi un nou conveni. L'Ajuntament hi està molt a sobre, però el problema és que la Generalitat no rep els suficients recursos de l'Estat per cobrir allò que estava previst. Les últimes restauracions han estat la façana principal i l'atri. El conveni que esperem és per fer la part de la façana sud que queda per acabar amb els seus contraforts i vitralls. A part d'això, que correspon a la part baixa, queden per restaurar tots els vitralls alts de dalt.

Com va viure el conflicte sobre les obres de la plaça de la reforma sent l'arquitecte tècnic de les restauracions de la Seu i sabent la seva estima a la basílica?

Doncs, primerament amb sorpresa ja que un dia vam arribar allà i vam veure com es posaven uns encofrats que tapen la vista de la Seu des de baix. Van crear una nova plaça amb un mirador que pujava uns 5 o 6 metres i creiem que no hi havia necessitat. Llavors ens ho vam anar a mirar amb l'arquitecte i vam dir que això no podia ser. En aquell moment ens vam posar en contacte amb els Amics de la Seu, i vam fer un escrit a l'Ajuntament perquè s'aturessin les obres i es revisessin els plànols. En un primer moment vam rebre una negativa i ens van dir que allò no es podia tocar i que els murs ja estaven fets. Però finalment, van acceptar la nostra petició. Es va crear una comissió amb els tècnics de l'Ajuntament i el Bisbat per mirar d'arreglar-ho. Ha quedat correcte.

A l'edat de 72 anys, continua treballant o

Monuments urbans que ha dissenyat Jaume Soldevila

ha decidit jubilar-se?

No, no em compensa la pensió que m'ofereixen i a mi m'encanta la meua feina, tot i que ara no n'hi ha gaire per falta de recursos econòmics. Des de l'any 2000 estic treballant d'arquitecte tècnic en les obres que s'estan fent

a Montserrat. Vam canviar l'accés al Museu i vam fer obres a les sales de sota places on ara hi ha una sala polivalent, vam col·locar el nou orgue, la rehabilitació interior de l'Hostatgeria, restauració de la façana i del claustre gòtic, i ara hem acabat la remodelació de les places.

EN LA MORT DE JAUME CAPDEVILA

El dia 9 de juliol passat, ens sorprenia la notícia de la mort del nostre bon amic manresà, Jaume Capdevila i Plans, ex soci de l'entitat, resident en els darrers anys a Sant Salvador de Guardiola.

Estudiós autodidacta dels nostres costums catalans, tema del qual ha deixat escrits diversos treballs de folklore, en especial dels gegants i comparses de Manresa, així com de jocs d'infants. En el camp de la història, va treballar sobre un sector poblacional de la comarca de Bages: Castellfollit del Boix, Castellgalí, Manresa, Marganell, Salelles, Rajadell, Sant Salvador de Guardiola, i fins i tot, del terme de La Guàrdia a l'Anoia, llocs i poblacions sobre els quals ha deixat força obra inèdita. Posseïa, a més, una bona biblioteca de monografies locals de Catalunya.

Bon sardanista, juntament amb la seva esposa Rosa Abella, també ja difunta, i excel·lent excursionista, especialment dedicat al llarg de la seva vida a l'ensenyament com a monitor d'aquesta activitat als més petits del Centre Excursionista de la Comarca de Bages, on fou també, un dels fundadors de la Coral Eswèrtia, a més de ser-ne integrant des de sempre en la faceta de cantant.

Fruit del seu treball d'investigació, regirant en els darrers 15 últims anys, molts protocols no-

tarials antics, especialment a l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa, i també en l'Episcopal de Vic i en altres, l'any 2004 va publicar el llibre *El castell de Guardiola*, poble del qual, a més, va deixar publicats 14 quaderns sota la denominació *La Guixola*, de divulgació històrica, un d'ells dedicat a l'important retaule de Sant Pere del Brunet, actualment venut i instal·lat al casal Mont-rodon, a la comarca d'Osona.

En diverses ocasions el nostre Butlletí recollí escrits seus de divulgació patrimonial de la comarca, així com *Dovella*, i altres publicacions. L'any 2007, fou coautor del llibre *La Imatge*, publicat pel nostre Ajuntament dins la col·lecció *Patrimoni Festiu de Manresa*.

En els darrers temps, quan ja començava a neguitejar per la salut, pujava quasi a diari a Montserrat, i d'aquesta darrera experiència excursionista, deixà escrits tres quaderns amb la denominació *Sensacions*, que són unes reflexions de retrobament amb si mateix que, generós com era, i com una filosofia de la seva vida, va repartir entre alguns amics. En la portada del darrer quadern escrivia: *Amic, és qui estima. Amic, és donar sense pretendre res a canvi. Amic, és fer costat i fer camí plegats...*

Jaume, encara que tu ja estiguis a l'altra banda del camí, el teus amics, seguirem tenint-te ben present, mentre anem caminant per aquesta vorera, la qual, tu vares estimar tant.

Francesc Villegas

Música i Romànic

Maig-juny.13

Sant Martí de Mura

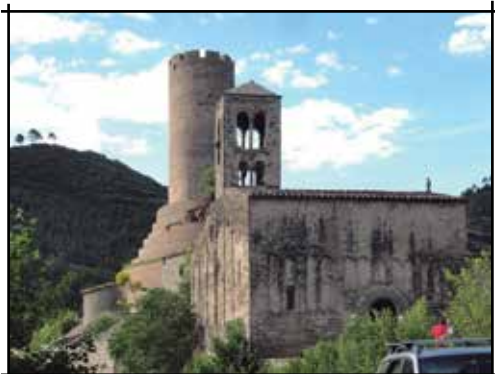

Mas de SantJoan a Sant Joan de Vilatorrada

Sant Julià de Coaner

Monestir de Santa Maria de l'Estany.

Viatge d'estiu a Astúries

De l'11 al 14.07.13

Fotografies: Josep Llobet

Matinal - Dissabte 29 de juny

"FI DE CURS" A VIC

Hora:
Sortida de Pl. Infants de Manresa a les 8.00 h. en autocar.

Farem un bon esmorzar al Restaurant el Rebotst de la Gleva.

Visites guiades a:
Museu de Vic i passeig per la ciutat de Vic.

Inscripcions:
Viatges Masanés de Manresa, a partir del dilluns 17 de Juny.

Sortida - Dissabte 25 de maig

SORTIDA CONJUNTA A L'EMPORDÀ "AARB" amb "AMIGOS DEL ROMÁNICO"

Hora:
Sortida de Pl. Infants de Manresa a les 7.30 h. en autocar.

Visites a:
Castell Museu de Peralada, claustre de Sant Domènec - Museu de la vila de Peralada, Santa Maria de Vilabertran, Santa Maria de Lledó.

Inscripcions:
Viatges Masanés de Manresa, Socis AARB: a partir del dilluns 6 de Maig, i no Socis a partir del dimecres 8 de maig.

Música i Romànic 2013 - maig - juny

MÚSICA I ROMÀNIC 2013

Dissabte 11 de Maig
A les 18'30 h.
Actuació: Luis Paniagua (noves músiques ancestrals)
Església parroquial de Mura
Guia: Montse Barniol

Diumenge 19 de Maig
A les 18'30 h.
Actuació: ÀNiAM (músiques del món i d'avantguarda)
Església del Mas de Sant Joan de Vilatorrada
Guia: Marc Vilarmau

Dissabte 1 de Juny
A les 19 h.
Actuació: Grup Kassia (música clàssica)
Església de Coaner
Guia: Francesc Villegas

Dissabte 15 de Juny
A les 19 h.
Actua: Orfeó Manresà (cant coral)
Santa Maria de l'Estany
Guia: Francesc Gasol

Per aquest concert és previst qui vulgui pot anar-hi en autocar:
Inscripcions: a Viatges Masanés de Manresa, a partir del dilluns 3 de Juny.

Sortida - Diumenge 20 d'octubre **Sortida - Diumenge 22 de setembre**

SORTIDA A LA CIUTAT DE LLEIDA

Hora:
Sortida de tot el dia.
Sortida de Pl. Infants de Manresa a les 8 h. en autocar.

Visites guiades a:
Matí: Castell temple de Gardeny i Seu Vella de Lleida.
Tarda: Recorregut per indrets d'interès patrimonial de la ciutat de Lleida.

Inscripcions:
Viatges Masanés de Manresa, Socis AARB: a partir del dimarts 3 de Setembre, i no Socis a partir del dijous 5 de Setembre.

L'ALT URGELL

Hora:
Sortida de tot el dia.
Sortida de Pl. Infants de Manresa a les 8 h. en autocar.

Visites guiades a:
Catedral de la Seu d'Urgell, l'església romànica de Santa Maria d'Organyà i església romànica de Sant Climent de Coll de Nargó.

Inscripcions:
Viatges Masanés de Manresa, Socis AARB: a partir del dilluns 30 de Setembre, i no Socis a partir del dimecres 2 d'octubre.

VIATGE D'ESTIU DELS AARB: ASTÚRIES

Sortida:

Plaça Infants de Manresa.
Dijous 11 de Juliol, a les 6 h. del matí.

Inscripcions:

Viatges Masanés de Manresa a partir del dilluns 17 de Juny.

Dijous dia 11:

MANRESA - SANTILLANA DEL MAR - OVIEDO

Sortida d'hora al matí direcció Cervera, Lleida, Logroño, Saragossa, Tudela, Logroño, Bilbao i, ja per la Costa Cantàbrica, per arribar a dinar a Santillana del Mar. Continuarem fins a Oviedo. Sopar i allotjament a l'hotel.

Divendres dia 12:

OVIEDO - EL ROMÀNIC ÀSTUR - OVIEDO

Esmorzar a l'hotel. Avui dedicarem el matí a visitar

Oviedo i les seves petjades romàniques: la Cámara Santa, origen de la Catedral, edificada per Alfons II el Cast; la Fontcalda, única construcció de caràcter civil d'ús públic de l'Alta Edat Mitjana i l'església de San Tirso el Real.

Dinar en un restaurant. Dedicarem la tarda a visitar San Miguel de Lillo i Santa Maria del Naranco, que son de les construccions més significatives d'art preromànic europeu. Sopar i allotjament a l'hotel.

Dissabte dia 13:

OVIEDO - GIJÓN

- ESTACA DE BARES - OVIEDO

Esmorzar a l'hotel i sortida cap a Gijón (visita panoràmica). Tot seguit, per la Costa Cantàbrica, gaudirem de paisatges que combinen el verd de la muntanya i el blau intens del Mar Cantàbric.

Dinar en ruta. Continuarem fins arribar a Estaca de Bares, ja a la província de Lugo. Es tracta del punt més septentrional de la Península ibèrica, lloc privilegiat per observar les aus que, de setembre a desembre, migren per trobar hiverns més càlids. Retorn a Oviedo. Sopar i allotjament a l'hotel.

Diumenge dia 14:

OVIEDO - LEON - BURGOS - ALFARJIN - MANRESA

Esmorzar a l'hotel. Reprenem el camí de tornada cap a casa, passant per León on visitarem la Catedral i Burgos (parada opcional). Continuació per Logroño, Calahorra, Tudela, Saragossa i Alfajarín, on tindrà lloc el dinar de comiat. Després de dinar, per autopista, retorn per Fraga, Lleida, Cervera fins a Manresa.

*Podeu consultar
tots els butlletins
a la nostra
pàgina web
www.aarb.cat*

MANRESA
manresa@viatgesmasanes.com
Born, 6
Tel. 93 872 48 77

MANRESA
bonavista@viatgesmasanes.com
Mn. Jacint Verdaguer, 30-32
Tel. 93 878 41 41

Més informació a la web www.viatgesmasanes.com

